

7. DESEMBER 2017, ÅRHUS

Bevegelseslitteracy og kroppslig dannelse

*RE:MOVE BEVÆGELSESDANNELSE - I
DAGINSTITUTION OG SKOLE*

Øyvind Førland Standal

ETHICS AND SPORT

Phenomenology and Pedagogy in Physical Education

Øyvind Førland Standal

Flertall for én times daglig fysisk aktivitet i skolen

KrF sikrer opposisjonen flertall for minst én times fysisk aktivitet daglig i grunnskolen.

Flertallet i helsekomiteen på Stortinget mener en times daglig fysisk aktivitet skal skje innenfor dagens timetall.

FOTO: TONJE EIDE / NRK

Pedja Kalajdzic
Journalist

Oppdatert 30.11.2017,
kl. 16:09

– Hurrå, sier medlem av i helse- og omsorgskomiteen og helsepolitisk talsperson i SV Nicholas Wilkinson til NRK.

KrF sikrer opposisjonspartiene flertall for forslaget og de ber nå regjeringen fremme sak for

Stortinget om en ordning som sikrer elever på 1.–10. trinn minst en time fysisk aktivitet hver dag.

– Kan løses innenfor dagens timeplan

Flertallet i helsekomiteen på Stortinget mener en times daglig fysisk aktivitet skal skje innenfor dagens timetall.

Nicholas Wilkinson er svært fornøyd med å ha fått flertall for forslaget.

– Dette kan løses innenfor dagens timeplan. Det er ikke snakk om at dette skal være en egen gymtime, men at man legger til fysisk aktivitet i de vanlige timene. Det kan for eksempel være en mattestafett i en mattetime eller ordstafett i norsk, sier Wilkinson.

Så mye mener de busser sparer på slippe busslomme

Kjøpmenn tror på priskrig på julevarer, men matvarekjedene er tause

Mer om: [Norge](#) →

Hva vil det si å vere “a literate person” på bevegelsesområdet?

Hva vil det si å være en kroppslig dannet person?

Haruki Murakami

I'm often asked what I think about as I run. Usually the people who ask this have never run long distances themselves. I always ponder the question. What exactly do I think about when I'm running? I don't have a clue

Bevegelsesliteracy – 3 problemer

1. (Physical) literacy har blitt et moteord!
2. Literacy privilegerer det kognitive domenet!
3. Vi har *physical* literacy, hva skal vi med *bevegelsesliteracy*?

Literacy – ulike versjoner

UNESCO (2006): Literacy som:

1. ... avgrensa ferdighetsområde

Gr.I. motoriske ferdigheter
“Movement ABC”

2. ... anvendt, praktisert og situert

Anvende ferdigheter i
reelle situasjoner

3. ... prosess

Ikke som produktel resultat, men
som “lære å lære” el. øvelse

4. ... tekst

Sosio-kulturelle forhold som
rammer inn bevegelses-
aktivitetene

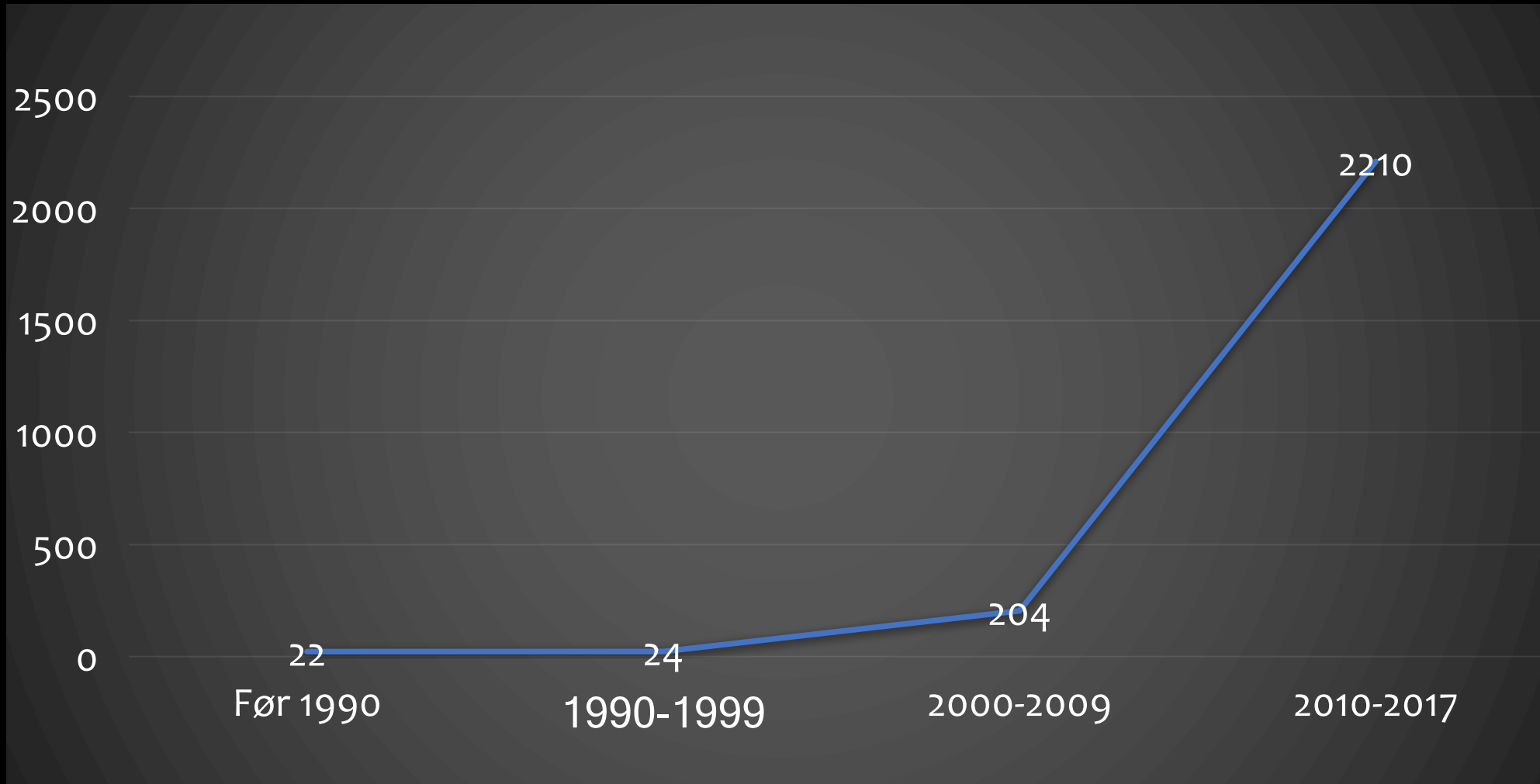
Literacy, kropp og bevegelse

Norgesmesterskap i stillstand

<https://vimeo.com/122025774>

Opphav: universitas.no

Physical literacy

Physical literacy

- gjøre bruk av ens potensial for bevegelse
- å bevege seg med balanse og tillit
- å kunne lese bevegelsesmiljøet
- å kunne uttrykke seg selv kroppslig

+ helse, søvn, ernæring

+ ”kendetegn, ferdigheter og adferdsformer forbundet med evnen og viljen til at anlegge en sund og aktiv livsstil” (Francis et al. 2016, s. 214)

Kroppslig dannelse

dannelsesteoretikere er «fælles om den tankefigur, at dannelse inbefatter tre forhold: **menneskes forhold til sig selv, til samfundet og til verden.** Hvad der adskilte dem, [er] forståelsen af de enkelte komponenter og samspillet mellem dem» (Korsgaard & Løvlie, 2003, s. 28).

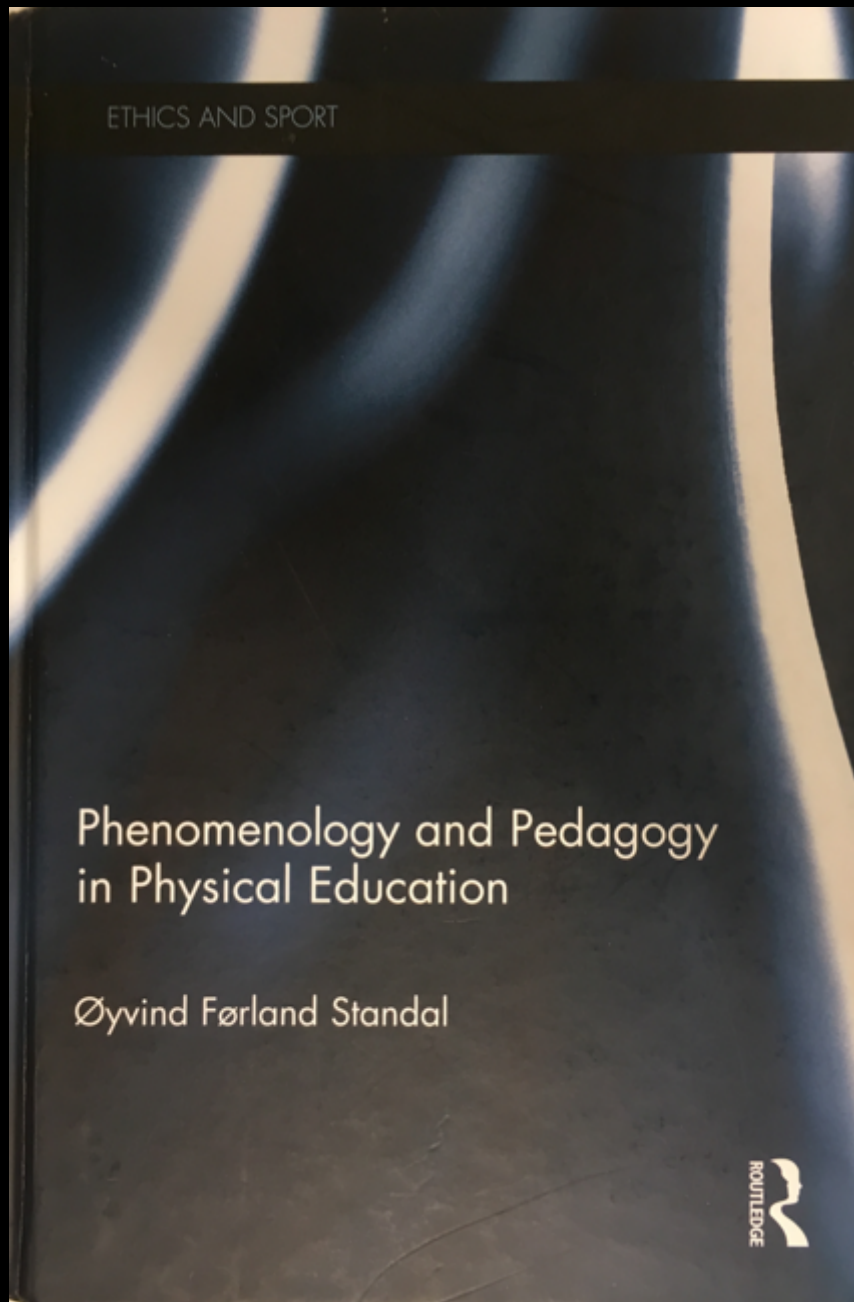

Hvordan kan literacy forståes som å bidra til å utviklet elevens **forhold til seg selv som kroppslig subjekt** og til **samfunnet og verden?**

-> fra physical literacy til bevegelsesliteracy

-> fra instrumentelle begrunnelser til eksistensielle forhold

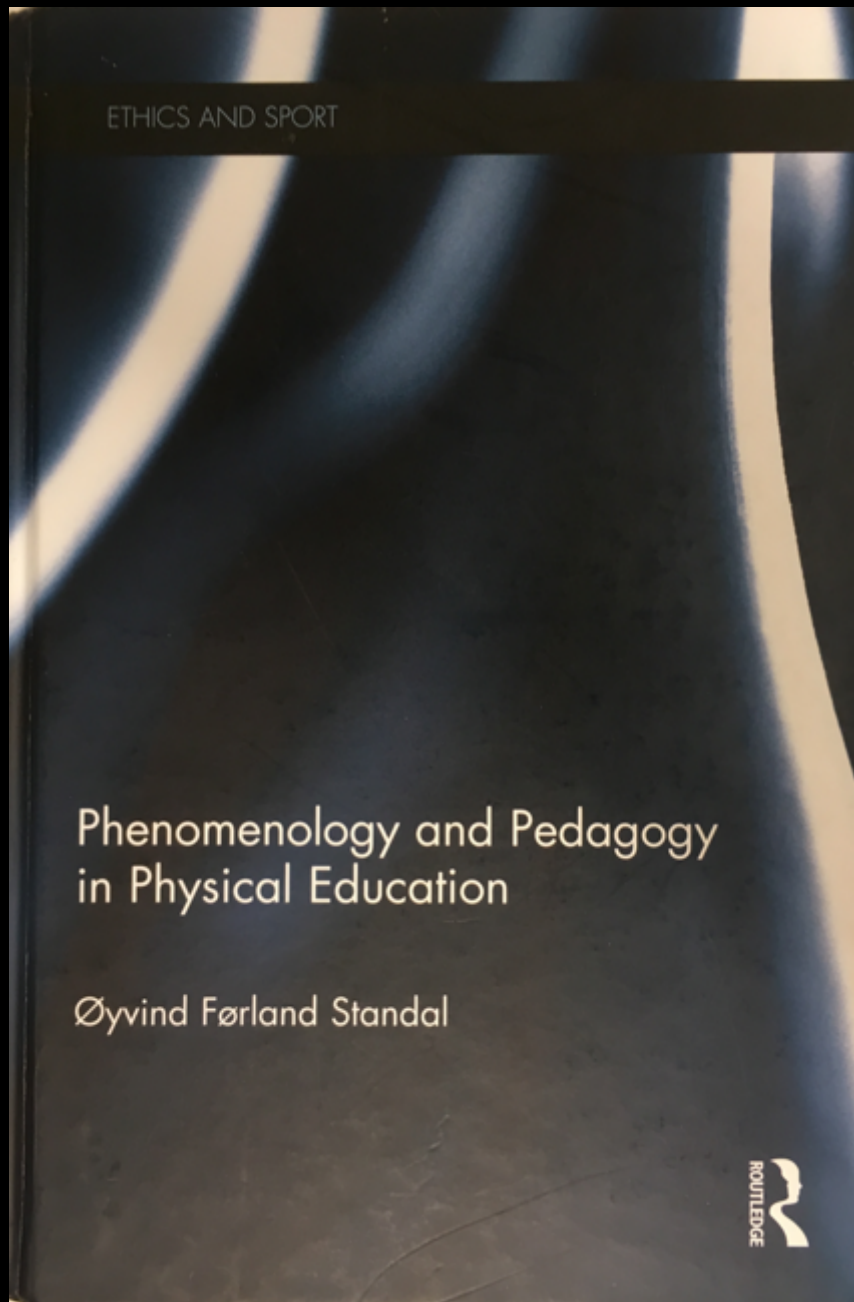
Fra physical til movement literacy

1. Å kunne bevege seg

- Forholdet til motoriske ferdigheter?
- Erfaring er kvalitativt

2. “Lese og skrive” bevegelsesmiljøet

- Fra Gibsons affordances til Freires kritiske pedagogikk
- sette ord på og ta stilling til bevegelseskulturens normer

- Innhold og undervisningsmåter

1. Nøytral til innhold

2. Organisere læringslandskap, tilby valg

- To eksempler:

- Running with Dewey
- Lav puls og liten kraft

Oppsummering

- Dannelsesargumentet for innføring av fysisk aktivitet i skolen:
en verdi å tenke utifra
- Jobbe med og utvikle barn og unges kroppslige relasjoner til seg selv (og andre) som bevegende subjekt
- Sette ord på og relatere seg til normer i bevegelseskulturer

Takk for meg!

oyvind.standal@hioa.no

Referanser

Francis C.E. et al. (2016). The Canadian Assessment of Physical Literacy: Development of a Model of Children's Capacity for a Healthy, Active Lifestyle Through a Delphi Process. *Journal of physical activity and health*, 13; 214-222

Korsgaard, O. & Løvlie, L. (2003). Introduksjon. I: R. Slagstad, L. Løvlie & O. Korsgaard (red.). *Dannelsens forvandlinger*. Oslo, Pax forlag

Standal, Ø.F. (2016). *Phenomenology and pedagogy in physical education*. Oxon, Routledge

Foto er hentet fra www.unsplash.com